

ÇIRAKLIK VE MESLEK EĞİTİMİ YASASI

(28/1988, 45/2003, 50/2003, 9/2007,34/2012 29/2014 ve 17/2020 Sayılı Yasalar)

Madde 13 (6) ve 26 (2) Altında Yapılan Tüzük

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Çıraklık ve Meslek Eğitimi Yasasının 13'üncü maddesinin (6)'ıncı fıkrasının ve 26'ıncı maddelerinin (2)'inci fıkrasının verdiği yetkiye dayanarak aşağıdaki Tüzüğü yapar.

Kısa İsim 1. Bu Tüzük, **Kalfalık ve Ustalık Sınavlarının Esas ve Usulleri Tüzüğü** olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM**Genel Kurallar**

Tefsir 2. Bu Tüzükte metin başka türlü gerektirmedikçe;
 "Alan", Her mesleğin genel adıdır.
 " Bakanlık ", Eğitim ve Öğretim işleri ile görevli bakanlık anlatır.
 " Çırak ", bir meslek alanında çıraklık sözleşmesi esaslarına göre mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını, iş içerisinde geliştiren kişiyi anlatır.
 "Dal", Bir alan altında belirli konularda uzmanlaşmaya yönelik bilgi, beceri, tutum, davranış gerektiren ve istihdam imkanı sağlayan iş kollarından her birini anlatır.
 " İşveren", Özel sektörde faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişileri ve kuruluşları, genel ve katma bütçeli daire, Kamu İktisadi Teşebbüslerini, döner sermayeli kuruluşları, özel yasaya dayanılarak kurulan Banka ve kuruluşları anlatır.
 "İşyeri", Özel sektörde faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilerin, genel ve katma bütçeli daire ve kuruluşların, yerel yönetimlerin, kamu iktisadi teşebbüslerinin, döner sermayeli kuruluşların, özel yasa ile veya özel yasada öngörülen yetkiye dayanılarak kurulan banka ve kuruluşların faaliyetlerini sürdürdükleri bina, işletme ve tesisler ile benzer yerleri anlatır.
 " Kalfa ", Bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri, iş ve işlemleri bir ustanın gözetimi altında, kabul edilebilir standartlarda yapabilen kişiyi anlatır.
 "Meslek", Bir kimsenin kendine temel çalışma alanı edindiği, geçimini sağlamak için yaptığı sürekli işi anlatır.
 " Usta ", Bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanmış ve bunları, mal ve hizmet üretiminde, iş hayatınca kabul edilebilecek standartlarda uygulayabilen, üretimi planlayabilen, üretim sırasında karşılaşılabilecek sorunları çözümlenebilen, düşüncelerini yazılı, sözlü ve resim ile açıklayabilen, üretimle ilgili pratik hesaplamaları yapabilen kişiyi anlatır.

Amaç	3.	Bu Tüzüğün amacı, Kalfalık ve ustalık sınavlarının esas ve usullerini, sınavlar ile ilgili komisyonların oluşumlarını ve belgelerin verilme koşullarını düzenlemektir.
Kapsam	4.	Bu Tüzük, çıraklık süresini tamamlayarak kalfalık veya ustalık sınavına girecekler ile doğrudan kalfalık veya ustalık belgesi alabilecek kişileri kapsar.

İKİNCİ KISIM

Kalfalık ve Ustalık Sınavları İçin İstenen Giriş Koşulları, Belgeler, Sınav Dönemleri

Kalfalık Sınavına Giriş Koşulları	5.	(1) Başvuru tarihinde; mesleği ile ilgili bir işte en az 4 (dört) yıl çalıştığını Sosyal Sigortalar Dairesi veya İhtiyat Sandığı Dairesinden alınacak belge veya Gelir ve Vergi Dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesi ile belgelendiren kişiler kalfalık sınavına alınır. (2) Çıraklık ve Meslek Eğitim Yasası'nın 27'nci maddesinin (2)'nci fıkrasında belirtilen şartları taşımayanlardan; (A) Çıraklık Eğitim Merkezinden diploma almış olan veya mesleği ile ilgili belirlenen toplam çıraklık süresi kadar eğitim almış olan kişiler kalfalık sınavına alınır. (B) Bakanlığının onayı ile açılan eğitim kurumlarından veya yurt dışından alınmış kalfalık seviyesine denk eğitim/kurs bitirme belgesine sahip olanlar, ilgili kendi mesleğinde (alan/dal) kalfalık uygulama sınavına alınır. (C) Meslek Lisesi Diploması almış olanlara istemeleri halinde doğrudan kalfalık belgesi verilir.
28/1988
45/2003
50/2003
9/2007
34/2012
29/2014
17/2020		
Ustalık Sınavına Giriş Koşulları	6.	(1) Kalfalık yeterliğini kazanmış olup mesleklerinde en az 4 (dört) yıl çalışmış olduklarını Sosyal Sigorta Dairesi veya İhtiyat Sandığı Dairesinden alınacak belge veya Gelir ve Vergi Dairesinden onaylı vergi

mükellefiyet belgesi ile belgelendiren kişiler ustalık sınavlarına alınrlar.

- (2) Başvuru tarihinde, mesleği ile ilgili bir işte en az 8 (sekiz) yıl çalıştığını Sosyal Sigorta Dairesi veya İhtiyat Sandığı Dairesinden alınacak belge veya Gelir ve Vergi Dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesi ile belgelendiren kişiler ustalık sınavına alınrlar
- (3) Kalfalık yeterliğini kazanmış olup Bakanlık tarafından açılan ustalık eğitim kurslarını başarı ile tamamlayan ve mesleklerinde en az 2 (iki) yıl çalışmış olduklarını Sosyal Sigorta Dairesi veya İhtiyat Sandığı Dairesinden alınacak belge veya Gelir ve Vergi Dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesi ile belgelendiren kişiler ustalık sınavlarına alınrlar.
- (4) Bakanlığın onayı ile açılan eğitim kurumlardan veya yurt dışından alınmış ustalık seviyesine denk eğitim/kurs bitirme belgesine sahip olanlar kendi mesleğinde (alan/dal) ustalık uygulama sınavına alınrlar.

Başvuruda Gerekli Belgeler

7.

- 1) Ustalık sınav başvurusu için gerekli belgeler şunlardır;
- (A) Sosyal Sigorta veya İhtiyat Sandığı yatırımlarına ilişkin belge.
- (B) Çalıştığı işyerinde sağlanacak referans belgesi veya Gelir ve Vergi Dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesi.
- (C) 3 adet fotoğraf.
- (D) Kimlik veya pasaport fotokopisi.
- (E) Başvuru formu.
- (F) Sınav harcı dekontu.
- (G) Kalfalık Belgesinin aslı ve fotokopisi veya
- (H) Ustalık Eğitim Kursu Sertifikasının aslı ve fotokopisi veya

(İ) Ustalık düzeyinde eğitim veya buna denk eğitim aldığına dair Talim ve Terbiye Dairesinden alınan yazı.

2) Kalfalık sınav başvurusu için gerekli belgeler şunlardır;

(A) Mesleği ile ilgili bir işte en az 4 (dört) yıl çalıştığını ispatlayan Sosyal Sigorta Dairesi veya İhtiyat Sandığı Dairesinden alınan belge.

(B) Çalıştığı işyerinde sağlanacak referans belgesi veya Gelir ve Vergi Dairesinden onaylı vergi mükellefiyet belgesi.

(C) Çıraklık Eğitim Merkezinden alınmış diplomanın aslı ve fotokopisi veya,

(D) Kalfalık düzeyinde eğitim aldığına dair Talim Terbiye Dairesinden alınan yazı.

(E) 3 adet fotoğraf

(F) Kimlik veya pasaport fotokopisi

(G) Başvuru formu

Başvuruların ve Belgelerin Değerlendirilmesi

8.

(1) Farklı zamanlarda yapılan çalışmalara ait Sosyal Sigorta veya İhtiyat Sandığı prim gün sayıları toplanarak değerlendirilir. Değerlendirmede her 30 (Otuz) gün bir aylık çalışma olarak kabul edilir.

(2) Eğitim ile ilgili belgelerin değerlendirme işlemleri Talim ve Terbiye Dairesi tarafından yapılır.

(3) Yabancı dilde olan belgelerin değerlendirilmesi için, belgenin aslı ve tasdik memuru tarafından tasdik edilen, yeminli tercüman tarafından onaylanmış Türkçe çevirisi istenir.

Sınav Dönemleri

9.

(1) Kalfalık ve ustalık sınavları, her yıl Şubat, Haziran ve Ekim aylarında, Bakanlık tarafından belirlenen okullarda veya kurumlarda veya iş yerlerinde gerçekleştirilir.

(2) Sınav için yeterli sayı olmaması, uygulamalı sınavlarda uygun ortam olmaması, olağanüstü hallerde vb. durumlarda Bakanlık tarafından sınav dönemleri birleştirilebilir.

- (3) Bakanlık tarafından ihtiyaca binaen belirlenen alan ve dallarda ve başvuru sayısının en az 10 (on) olması halinde her ay sınav yapılabilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Sınav Komisyonlarının Oluşumu, Görev ve Sorumluluklar ve Sınavların Uygulanması, Değerlendirilmesi

Teorik Sınav Komisyonlarının Oluşumu ve Görevleri	10.	(1) Her sınav için en az iki kişiden oluşacak olan teorik sınav komisyonu, sınav yapılacak alan ve dallarda görev yapan muavazzaf alan öğretmenlerinden kıdeme göre oluşur. (2) Öğretmenler, sınav soru bankasından yararlanarak sınav sorularını belirler ve en az iki gün önce bakanlığa teslim eder. Bakanlık soruları sınav tarihinden en az bir gün önce düzenler, çoğaltır ve kapalı zarf içerisinde saklar.
Uygulama Sınav Komisyonlarının Oluşumu ve Görevleri	11.	Uygulama Sınavlarında oluşturulacak sınav komisyonları için Bakanlık; (1) Sınav yapılacak mesleğe uygun muvazzaf alan öğretmenlerin arasından kıdeme göre belirlenir. (2) Meslek odası veya ilgili diğer meslek kuruluşlarından sınav yapılacak olan alanla ilgili en az usta öğretici belgesine sahip kişilerden veya usta öğretici belgesi bulunmaması durumunda en kıdemli ustalar arasından temsilcileri belirleyip Bakanlığa yazılı gönderilmesini ister. (3) Sınava girecek öğrenci sayısının 10 (on) ve altında olması durumunda, en çok bir üye ve bir temsilci; sınava girecek öğrenci sayısının 10'un (on) üstünde olması durumunda ise en çok iki üye ve iki temsilci görevlendirir. (4) Meslek odası veya ilgili diğer meslek kuruluşlarının temsilcilerinin sınava gelmediği durumlarda ve ilgili dalda usta öğretici veya kıdemli usta bulunamaması halinde sınav komisyonu mevcut üyelerle görevine devam eder.

- (5) Bakanlık, sınavların başlama tarihinden en az 15 (on beş) gün önce ilgili kurumlara sınavlar ile ilgili resmi yazışmaları yapar.
- (6) Meslek odası veya ilgili diğer meslek kuruluşları belirledikleri temsilcilerin isim listesini sınav komisyonlarında görevlendirilmek üzere sınav başlama tarihinden en az 10 (on) gün öncesinde bakanlığa gönderir.
- (7) Hazırlanan sınav programına göre uygulama sınavlarında görevlendirilecek öğretmenler arasından seçilecek komisyon üyelerinin görevleri sınavın yapılmasından en az 3 (üç) gün önce okul müdürleri tarafından bildirilir. Uygulama sınavı komisyon üyeleri, okul müdürü veya müdür yardımcısının başkanlığında toplanır.
- (8) Uygulama sınavının yapılacağı okulların sınav komisyon başkanları, bakanlığın da görüşlerini alarak mesleğin özelliğine ve sınav ortamının kapasitesine göre okullarında yapılacak olan uygulama sınavlarının planlamalarını yapar.
- (9) Uygulama sınavının yapılacağı okulların sınav komisyon başkanları, uygulama sınavlarının bitimini takip eden 3 (üç) iş günü içinde sınavların işleyişi, sınavlar ile ilgili iş ve işlemler ve önerilerini içeren bir rapor hazırlayarak Bakanlığa gönderir.
- (10) Uygulama sınavlarında not verme işlemleri mesleklere göre komisyonlar tarafından hazırlanan kişisel hazırlık, iş sağlığı ve güvenliği, hijyen, mesleki bilgi, beceri ve tutum kriterleri esas alınarak hazırlanan ve bu aşamalar için belirlenen puanlara göre yapılır.
- (11) Bakanlık, kalfalık ve ustalık sınavlarına yapılan müracaatlara göre sınav yapılacak olan alan ve dalların belirlenmesini, teorik ve uygulama sınavlarının hangi okul veya kurum veya iş yerinde yapılacağını ve bu sınavlarda hangi komisyon üyelerinin görev alacağını planlar.

**Teorik Sınavların
Uygulanması**

12.

- (1) Teorik sınavların yapılacağı meslek dalları ile sınavların şekli, yeri, günü ve saati ile ilgili bilgiler sınav gününden 10 (on) gün önce duyurulur. Teorik sınavın başlama saatinden sonra sınıflarda bulunan aday listelerine herhangi bir ekleme yapılamaz. Sınav listesinde ismi olmayan hiç kimse sınava alınamaz.
- (2) Sınavların geçerliliği ve güvenliği için Bakanlık gerekli önlemleri alır.

**Teorik Sınavlarda
Dikkat Edilmesi
Gereken Kurallar**

13.

- (1) Teorik sınavlarda soru kağıtları üzerinde sınav süresi ile not baremi ayrıca belirtilir.
- (2) Soruların açık ve anlaşılır olması ve öğrenme kazanımlarının tamamının ölçmesi esastır.

**Sınavların
Değerlendirilmesi**

14.

- (I) Teorik Sınavlarda değerlendirme yapılırken aşağıdaki kurallara uyulur.
 - (A) Teorik sınavların bitiminde verilen cevaplar, cevap anahtarına göre Bakanlık tarafından doğru cevap sayısı dikkate alınarak puanlanır.
 - (B) Verilen puanlar sınav kağıdının üst kısmında uygun bir yere yazılır. Sınav kağıtları, değerlendiren kişiler tarafından ayrı ayrı imzalanır.
 - (C) Teorik sınavlarda, yanlış cevaplar dikkate alınmadan sadece doğru cevaplar değerlendirmeye alınarak 10 (On) üzerinden puanlama yapılır. Verilen puanların kesirli kısımlarına bakılarak buçuktan sonraki sayılar bir üst nota tamamlanır.
 - (D) Sınavların değerlendirilmesi ile ilgili bütün işlemler bittikten sonra kalfa veya usta adayının teorik sınavlarda aldığı puanlar, kamuoyuna ilan edilmek üzere not çizelgesine yazılır.

(2)Uygulama Sınavlarında değerlendirme yapılırken aşağıdaki kurallara uyulur.

(A) Uygulama sınavlarında puanlamalar, sınav yapılacak olan alan ve dallar için Bakanlıkça hazırlanan uygulama sınavı değerlendirme kriterlerine göre 100 (yüz) puan üzerinde değerlendirilir. Verilen puanlar 10'luk not sistemine çevrilir. Uygulama sınavında 6 (Altı) ve üzeri not alanlar başarılı sayılır.

(B) Bir dalda birden fazla modülden uygulama sınavı yapılması durumunda her bir modül için ayrı ayrı uygulama sınavı yapılır.

Sınavlarda Başarılı Olma Durumu 15.

(1) Teorik sınavın % 40'(Yüzde Kırk)'ı ile uygulama sınavının % 60 (yüzde altmış) alınır.

(2) Toplam 6 (Altı) ve üzeri olanlar başarılı sayılır.

(3) Teorik sınavdan en az 5 (Beş) alıp uygulama sınavında başarısız olanlar, teorik sınava tekrar girmek zorunda değildir.

(4) Teorik sınavdan (kesirli kısım bir üst nota tamamlanmadan) 3,00 tam puanın altında alanlar uygulama sınavına giremezler.

(5) Uygulama sınavı yapılan her bir modül için 6 (Altı) ve üzeri not alanlar başarılı sayılır. Başarılı olunmayan modüller için, bir sonraki sınav dönemde ilgili modüllerden tekrar sınava alınırlar. Aday bütün modülleri geçmesi durumunda belge almaya hak kazanır.

(6) Uygulama sınavlarında en az 6 (Altı) ve üzeri not almaları durumunda başarılı sayılırlar.

Sınav Sonuçlarının İlanı 16.

(1) Teorik sınavların sonuçları sınav yapıldığı tarihten itibaren en geç 3 (üç) iş günü içinde bakanlığın web sayfasından ilan edilir.

(2) Uygulama sınavları sırasında her komisyon üyesi ayrı ayrı not verir. Verilen notlar okul sınav komisyon başkanı tarafından alınır, işlenir ve komisyon üyelerinin verdikleri notların aritmetik ortalaması alınarak toplam

not belirlenir. Bakanlığa Ek (1)'de verilen form imzalanarak doldurulup gönderilir.

- (3) En son yapılan uygulama sınavını takiben okul müdürlükleri tarafından tüm sınav evraklarının bakanlığa iletilmesinden itibaren en geç 5 (beş) iş günü içinde uygulama sınav notları ile birlikte değerlendirilerek belge almaya hak kazananların nihai listesi Bakanlığın web sayfasından ilan edilir

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Kurallar

Sınavlara Yapılacak İtirazlar 17.

- (1) Teorik ve Uygulamalı Sınav sonuçlarına itiraz, sınav sonuçlarının Bakanlığın resmi web sitesinde yayımlandığı tarihten başlayarak en geç 3 (üç) iş günü içerisinde yazılı olarak yapılır.
- (2) İtirazın incelenmesi için ilgili sınav komisyonu Bakanlık tarafından toplantıya çağrılır.
- (3) Teorik sınavlarda itirazın değerlendirilmesine sınav komisyonuna o alanda uzman kişi de çağrılır.
- (4) İlgili sınav komisyonu sınav sonuçlarına yapılan itirazı en geç 5 (beş) iş günü içerisinde sonuçlandırıp gerekçeli ve yazılı sonucu Bakanlığa bildirir.
- (5) Bakanlık ilgili sınav komisyonu tarafından iletilen sonucu en geç 10 (on) gün içerisinde itiraz sahibine yazılı ve gerekçeli olarak bildirir.
- (6) Bu madde uyarınca yapılacak itirazlarda alınacak ücret, sınavlara başvuru anında alınan ücretin yarısı kadardır.

Kapsama Alınan Yeni Meslek Dalları 18.

- (1) Yasa kapsamına alınmadan önce Bakanlık ve meslek odaları iş birliğiyle verilmiş olan kalfalık ve ustalık belgeleri; ilgili meslek odalarından alınacak resmi yazı ile doğrulanması halinde Yasanın 43'üncü maddesi kapsamında denge belgelerle değiştirilir.
- (2) Kıbrıs Türk Esnaf Zanaatkarlar Odası, yeni emirnameler ile kapsama alınan meslek dallarında verilen belgelerin kayıtlarını ve dökümünü , kapsama

alınma tarihini izleyen 15 gün içinde Bakanlığa gönderir.

BEŞİNCİ KISIM

Son Kurallar

Yürürlükten Kaldırma

13.04.1989
R.G.44
EKIII
A.E.160

23.02.1989
R.G.19
EK III
A.E.82

Yürütme Yetkisi

Yürürlüğe Giriş

19. Bu Tüzüğün yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak , “Ustalık Eğitimi ve Sınavları Tüzüğü ile Sınav Esas ve Usulleri ve Kalfalık Sınav Komisyon Oluşumu Tüzüğü” konu Tüzüklerin kuralları uyarınca yapılan işlemlere hâlel gelmeksizin yürürlükten kalkar.
20. Bu Tüzük, Bakanlık tarafından yürütülür.
21. Bu Tüzük, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer